



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Qvibus Totvm Hominis Christiani Officivm Explicatvr; Quídque is fugere,
quid agere debeat, quàm exactiſimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindellicorum ; Dilingæ, 1695

Discursus XXVII. Reprehenditur nimia Amatoriarum levitatum libertas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45993](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45993)

DISCURSUS XXVII.

*Reprehenditur nimia Amatoriarum levitatum
libertas.*

I. **T**si amorem mutuum conciliando licentia, Juvenibus hodie familiaris, & consuetudo quadam intima, conuolui contrahendi colore, Mundo coeva esse videatur, utpote nixa, & nata ex propealione illa à natura ingenita, quia vir femina, & femina viri societatem ambit; quia tamen extra honesti limites multi quotidie vagantur longius, & incauti modum tenore negligunt, non aliud illa hodie videntur scelerari posse, quam recens in Inferni senatu excogitatum artificium, & machina, quæ innumerabiles animæ in perniciem impellantur. Atque adeo quamquam mihi non dubiè prælagitamus, me Juvenum horumcæ odium incursum, hanc eorum licentiam & proccacitatem vituperando, multoque fortasse magis concitaturum contra me illas matres, quæ nonnunquam filias suas primæ ad stultam hanc agendi, conversandique libertatem provocant: nihilominus, ut vobis commodem, displicere pensi non habeo. Propositum proinde mihi est, causam hodie agere contra perversum amoris mutui conciliandi morem, eumque coloribus illis depingere, quibus, qualis est, talis vobis appareat: furia in-

quam aliqua, Orco ad incantæ Juventutis certissimum exitium emersa.

II. Triplex autem totâ hâc in causâ peccati genus agnosco: damnium imprimis, quod divino honori prævo hoc se mutuo deperendi more aufertur: deinde damnium, quo singulæ animæ afficiuntur; & tandem damna totis familiis irrogata. Initium ducamus ab his aberrationibus, quæ notiores sunt, & ab his sensim ad occultiores progrediamur.

I.

III. Magis autem vulgò perspecta sunt detrimenta, quibus totis familiis nocetur: atque hæc, qui dicere vult, quod res est, fateatur oportet esse ingentia; cum nulla alia sit machina, quæ pacem quietemque earum tam certò perturbet. Priusquam Puella aliqua amare occipiat, nihil illâ est obediens: aspectus matris torvior, facit, ut toto corpore contremisecat: imperiis omnibus pareat promptissimè, consilia amplectitur, & ne veribulo quidem parentibus obmurmurat. Incipiat hæc deperire aliquem Juvenem: mox cum esseni isto amore Damon animum miseræ videbitur occupasse. Cum deinceps mater negotium aliquod imperarit, si quam decentissimè respu-

responderit, dicit: *Tu infames illud confice.* Et cum paulò ante nutu regi posset, jam nec verberibus ad officium compelli potest. Nec Patris jam, nec Fratrum rationem haber ullam; sed vel ingratis eorum cæptum pergit ludum ludere, & amare externum aliquem, oblita teneri ejus affectus, quem erga domesticos cum lacte suxerat: & heu ferrum omisso centro terræ, quò naturâ fertur, illi se se lapidi admoveret, eique adhaerescit arctissimè, ad quem suus illud trahit genius; non aliter ista congenitum exuta amorem, quò in Parentes & agnatos ferebantur, alium, ad quem cæcus animi impetus inclinat, & peregrinum, planèque intrusum videntur induere.

IV. Ubi & illud accesserit, ut Puella amet Juvenem, quem agnati aversentur (ut sanè quàm crebrò accidit) quis explicet, quantam ad indignationem ingratus hic amor domum totam commoveat? Diem totam non aliud ferè intra illos parietes audire est, quàm sinistros de illo Juvene sermones, ut ejus tandem fastidium incautam adolescentulam subeat: vituperantur ejus majores & agnati: protrahuntur denno sepulta oblivione dedecora; imò ipsis ex tumulis eruantur mortua pridem & cadaverosa, noxia exempli pravitate delicta. *Nescis*, ait ad filiam mater, *quam infami ex stirpe prognatus sit Juvenis, quem tam perditè amas: quod sua familia probum inuisset mater, quin & Matris genitor?* Atque ita linguà magis exacutà, quàm ullus culter zosterius esse possit, ut ab homine invisò filiam abstrahat, & omnem connubii

unquam contrahendi spem adimam, plurium familiarum bonam famam delaniat, & maledico suo ore plura illis infligit vulnera, quàm proculerit verba. Nec tamen sic quidquam prodegit: pergit enim Puella amare, ut priùs, nec mutat animum: clam cum eo agit, & si res postulet, ne nocturno quidem tempore è strato se prosterat dubitat, ut arbitrio illi suo loquatur, tanto majore pudicitia periculo, quò ista tenebras magis exolat. Sed inest; omnis amor, quem vel sensile aliquid, vel obscenium bonum movet, cum in materia exardescat, exolat in terrea; nostro simillimus ignis, utriusquam comburit, quin etiam fulgore inficiat.

V. Anne igitur mos, qui Jovens tam protervos efficit, qui Parentes à Liberis, Liberos à Parentibus alienat; qui debitam Majoribus observantiam tollit; qui animo & sanguine corruptissimos ut hostes obacinat: quibus sepe inclitas familias internecinis hostis committit, an, inquam, mos ille Christianos inter summà cum dissimulatione toleretur? S. Thomæ doctrina est, artes illas, quæ naturâ quidem sua noxia ac pravae non sunt, si tamen multi illis in Republica abutantur, extirpandas esse, idque vel Ethnicos solo rationis lumine dicente agnovisse. *Semperibus* (verba S. Doctoris sunt) *aliquis artis pluries aliqui male uterentur, quamvis de se non sint illicita, sunt tamen per officium Principis à civitate extirpanda, secundum documenta Platoni.* Et vos pro eo, quòd evellatis vestra à familia morem tantorum malorum

P. SEGNER
Homo Christiani

fontem, illum ut æquum defenditis; quin ut necessarium, studiosè promovetis? Quæcumvis, ut modò ex Angelico audivimus, mos iste deperundi amandique vetitus non esset, & ex se malus, sufficit, ut quàm longissimè amanderetur, scire, quòd illo quàm plurimè pessimè abutantur.

II.

VI. Hactenus tamen causa lentis passibus procedit; quorum enim hucusque mentionem feci, peccata tam sunt perspicua, ut ipsa per se loquantur. Occultiora, etsi non magis rara, illa sunt, quibus delira hæc amoris conciliandi licentia, sublatà familiarum concordia, etiam animabus pernitentem affert. Quid est, AA. aliquem deperire? Aliud non est, quàm videnti se facultate privare. Tam est arduum, amori in animo locum dare, & non inde eadem operà pellere Rationem, ut hoc conari perinde sit, ac vel se sapere in ebrietate. *Siquis in amore modam tenere velit, idem est, ac si cum ratione velit insanire*: dixit magnus quidam SS. Literarum Interpres, quem sua ætate Mundi stuporem appellarent. Et verò fœmina honestatis & pudoris antea amans ac studiosa, postquam hunc violavit, miratur ipsa se, nec assequi potest, quomodo ita delirare potuerit, ut tam turpiter conciliet, quod tantopere in aliis damnaret. Sed hoc est amore capi. Conchyliam tam sollicitè thesaurum suo in situ natum custodiunt, ut nisi piscator in eo tollendo sit cautissimus, digitos furacis manus ita arctè stringant, ut ampurent etiam. Et tamen, quod fe-

rè supra fidem est, si tantillum ungas, sinum ipsa aperiunt, & piscantis manibus thesaurum exponunt. Ita & multa infelices animæ se habent.

VII. Puella aliqua, capta amore adolescentis, suâ conditione longè inferioris, tantum eâ re timorem parenti incusserat, ut ipse eam custodire, & cautissimè observare vellet, eaque causâ in cubili, quod tuo contiguum erat, somnum capere juberet. Sed quid effrenis animi impetus non audet? Denissimis mediæ noctis tenebris suam Puella fenestram aperiebat, & per trabem longam quidem, sed minimè latam, quæ à cubiculi muro ad porticum è regione sitam porrigebatur, quæ tum ædificabatur, sola, nullo nixa fulcro, spatium hoc intermedium percurrerebat, discrimine tam manifesto, quod vel desperatum à facinore revocaret; apertoque amanti ostio, cum illo pro arbitrio suo agebat: donec tandem in facinore deprehensa, rogataque, quomodo per trabem adeò angustam, per quam assuetus similibus periculis faber murarius claro die incedere formidaret, in tenebris descendere non timuerit? Aliud non reposuit, quàm: Amor cæcus est. Sed si labi te deorsum contigisset, quid factum esset honore tuo, imò quid miserâ animâ tuâ? Reposuit denuò: Amor cæcus est. Si parens in flagranti te deprehendisset, an non mortem protervæ intulisset? Hoc iterum unum respondit: Amor cæcus est. Atq; hoc responso, quo sapientius reddere delira antea mulier non potuisset, satis deplorandâ illam manifestabat cœcitatem, quâ la-

D d d

borat

borat animus effreni & infrunito impetu in transversum actus, & quæ conspectum admittit jacturæ honoris, periculi vitæ, strâgis animæ, & inferni ante oculos suos aperti: nec aliud videre sinit, quàm amatam voluptatem.

VIII. An fortassis ingenua indoles, ad honestatem suo pte pondere propensa, & recta educatio aggeres sunt, qui suum intra alveum aquarum furentium molem abunde coercerant? Minimè id quidem: cum usus & experientia doceant, in animo eatenus puro atque innocuo pravi amoris vi stragem multò majorem edi. Non est solor illò nigrior, qui ex combusto colore conficitur. Ita & res nostræ se habent. Quò erat antea malitiæ omnîs magis expertus, quantò candidior animus, tantò dein evadit tetricior, cum orcinus hic in eo ignis exarsit. Erst enim amor omnîs nimius, modum non teneat, & impetu agatur, id tamen de eo maximè verum est, quo amatur persona, ante quam non sit amara altera. Tum enim, vel quia animus talium inclinationum tyrannidem nunquam expertus minùs tetretur, vel quia nunquam ejusmodi aggressiones passus, modum & rationem nescit, quibus illas eludat aut vincat; aut quæcunque alia sit ejus rei causa, usus certè docet, primòs hos affectus, ubi cor alicujus occupant, cuncta in eo sùs deque vertere. Accedit, quòd cum tenera in ætate nequitia discitur, magnum sit periculum, ne unquam seria emendatio consequatur: indeque fit, ut primus ille amor non annos tantum minùs

maturus, sed & ætatem maturam ac decrepitam damnis ingentibus afficiat. Teneram Amygdalum arbutulans, si dentibus voracis capræ arcodatur, nulla cultorum diligentia valet emendare: semper pro dulcibus amaros fructus gignit.

IX. Eris, qui existimet, nihil potèd à me afferri posse in rem præsentem, de tam feraci malorum origine. Sed luculenter is fallitur. Ad aliud ergo delictorum genus pergo, quod animos eorum perdit, qui deliro huic amoris prædam fieri sinunt. Sæpe ut nummù non desint, qui inter amantes legationibus fungantur: qui occasiones procurant; qui tegant noxiam familiaritatem; qui amicitia cum hominibus contrahitur planè nequam ac perverba: neque tantum domi sublegitur, quòd eos in fide & obsequio contineat (neminem quamvis non exiguum malum efficit, parvum tamen in comparatione eorum, quæ dicam, censeri potest) sed discuntur ritus superstitionis, artes & arcana amorem conciliandi; aut eos animum, qui jam ceperat amantem fallidire, prioribus flammis succendendi: aut etiam efficiendi, ne unquam deinceps amare desinat. Atque, ita non priùs subinde negotium male inchoatum absolvitur, quàm Dæmon ipse non jam clam, sed palàm, lenonem agere jubeatur, & scadam ac probrosum voluptatulam procurare.

X. Præterea quàm primum est transire ab amore ad odium, & à lascivia ad crudelitatem? Vix erunt aliqui inter homines inimicitia, quæ originem suam deliro huic, quem detestor, amo-

P. SEGNER
Homo Christianus

ei non debeant. Primus certe amoris
hujus effrenis parvus est amulatio &
Zelotypia, quæ facillimo negotio Ju-
venes inter se committit; armis eos no-
turno tempore cingit, ad rivalem qua-
rendum iucitat, & mille rixis ansam
præbet: hinc cædes sequi pronum est,
nescias, cujus forte infeliciores, ejusne
qui occidit, an ejus qui occiditur.
Ferere amoris nihil est vehementius:
quod Legum effatum est. Tam con-
citas, tamque amens amoris impuri
est impetus, ut hucusque nullum inven-
tum sit frenum, quo satis ille regi pos-
sit: temerarios efficit, qui vel umbras
timebant; & mansuetissimum quem-
que penitus effera. Camelo nulla
bestiarum mansuetior est; libidinis ta-
men ardore tantam audaciam induit,
ut vel cum Leonibus certare non hor-
reat. Si quando autem ad injurias &
cædes delirus amor non permovet,
concupitur tamen, & fovetur animo,
contra rivales rancor tam pertinax, a-
ctibus odii toties repetitis, tamque ve-
hementibus, ut nemo facile ferre son-
tentiam possit, plusne illi numero, an
atrocitate nocent. Non narro hic
ego res in Utopia geri solitas: testes
vestros oculos appello, qui toties plus
vident, quam ego eloqui valeam: cum
non semel videritis stultæ unius Puel-
læ gratiâ obstinatissimos nunc ca-
dum, nunc odiorum & indignatio-
num ignes succendi. Rex Daniæ Ha-
dingus, cum urbem Duram oppugnâ-
set, ejus mœnia tam firma reperit, ut de
eis evertendis spem omnem poneret:
ut autem vinceret ingenio, quod vi &
robore non poterat, nultas columbas

mares, quæ ex urbe in subjectos agros
avolabant, capi jussit; quibus cum fu-
niculum sulphure oblitum infra alas
alligasset, sub crepusculum vesperti-
num, accenso funiculo, cunctas dimi-
sit. Nec suo solertia eventu caruit:
columbæ enim paucatum horarum in-
tervallo præstiterunt, quod armatus
miles plurium mensium spatio non
potuit. Cum enim sua ad columba-
ria revolâssent, ignem primo nidis, dein
domibus ipsi admoveverunt, quæ cum
ligno omnes structæ essent, incen-
diumque locis pluribus & remotis or-
tum, omnem ejus restinguendi ipsos-
que ad eum incolas voracibus è flammis
eripiendi facultatem civibus ademerunt.
Hoc stratagemata in mentem mi-
hi illud revocavit, quo tandem Dæmon
nos vincit & expugnat. Videri ille
Christianorum urbes, oppida, arces,
pagos, villas ita Fide, & Sacramentis
probè munita esse, ita strenuè à Con-
cionatoribus, & Sacerdotibus aliis de-
fensa, ut expugnare illa omnino non
possit. Ab armis proin ad dolos ver-
sus, columbis vitur, ad incendium la-
scivæ excitandum, & rotas regiones
vastandas. Occulti aliquid amoris in
animo casti antea Juvenis, aut Puel-
læ honestissimæ accendit; & modicus
ille funiculus, concupiscentiæ sulphu-
re illitus, indomiti affectus & occasio-
nis vi accensus, ad maximum incen-
dium propagandum sufficit. *Quid
mali est, si Juvenis, si Puella amare inci-
piant? Quæritis vos ex me: at ego vi-
cissim quæro ex vobis: quid mali est,
tantillum sulphuris sub columbæ alâ?
Parum sanè, si non inflammetur; plu-
rimum*

rimum autem, ubi ignem conceperit. Ab amore transitur ad obtutum; ab obtutu ad verbum unicum: non diu post subobscenum quid profertur; mox & ridetur; deinde etiam gestibus aliquid sibi amantes significant, nec quidquam ulterius. Tandem ignis hic modicus totam absque remedio animam in cineres redigit; propagatur in totas domos incendium; conflagrant oppida, referta inquilinis; omnes plateæ viæque pessimi exempli factis sciant, & nihil jam superest, præter laceras Christianæ Fidei reliquias cum vita belluina. Est hic columbinus ille ac innocens Amor; qui sem vos illum vobis fingitis. An ita & deinceps judicabitis?

XI. Non nescio, quæ hæcenus commemoravi amoris effecta, & enormitates, quantum sunt in se graviore, hoc minus terroris aliquibus ex hoc numero allaturas, cum suos amores longè ab iis abesse existiment. Verum

*Hippocr.
lib. de
Affect.
lib. 1.*

num ignorant illi, mala quædam sensim gigni, nec se, nisi serò admodum, foris prodere; at cum se produnt denique, jam tum esse immedicabilia? Et idcirco etiam atque etiam vehementer vos hortor, ut illud timeatis, quod parum hucusque vobis perspectum fuit. Hæc causâ alia præterea vobis delicta retegam, quibus si animi vestri immunes factingna ego illos ter fortunatos pronuntiabo. Ista autem delicta & culpa, sunt cogitationes pravae, & alienarum culparum non vitabilia irritamenta. Quod ad cogitationes attinet; refert Scaliger, araneum se vidisse tam efficaci veneno præditum, ut

crystallum, quam pertransibat, diffunderet. Huius araneo similem non male affirmabimus cogitationem pravam, quæ si oberare in corde nostro libere permittatur, facit, ut plura in frusta & Rud dissipat. *Omnia qui videm mulierem ad concupiscendum eam, iam machinatus est eam in corde suo.* Alterâ partem quis sibi persuadere potest; Juvenem genio excitato, & Puellem indole non lentâ agere inter se, diu, quoties, & ubicunque collibitum fuerit, cum arbitris, & sine illis, in agris, in silvulis & nemoribus; quin plurimæ eorum animos ejusmodi cogitationes tubeant, atque his illi tacite latent, in animo assentiantur, cum neque erubescere debeant, nec reprehensionem metuere; imò vix ipsi suam perniciem advertant? *Nunquid potest homo abscondere ignem in sinu suo, ut vestimenta illius non ardeant?* Ita Spiritus S. loquitur, tanquam de re utique usu ipso dissimillimâ

XII. Tantòque magis cogitationes ejusmodi timenda sunt, quia non solum peccatur desiderijs; satis est complacere sibi in tali re, & oblectari; sic enim jam admittitur illa culpa, quam delectationem morosam dicimus, à mora, quâ circa illam voluntas deliberrando moratur. Atque hæc delectatio non immeritò dici potest latens sub undis scopulus, in quem, quæ non impingit navis, felix profectò est. si major, quàm par est, licentiâ, vela prava suæ propensioni pandit. Nam etsi neuter amantium tum quidem peccato se sedare desideret; obijcitur tamen frequentè admodum eorum menti oblectatio,

Ratio, quâ olim Conjuges frui innocenter poterunt: interim istud animo non pettrant, quâ par esset, curâ, oblectationem illam in eo, quo tum sunt, statu divina ipsius lege esse vetitâ. Et profus ratione, quâ factio ipso peccatur, peccatur & desiderio. Neque tamen ad hoc amantes mentem advertunt. Unde hæc Juvenum delicta crediderim comparari posse illi admiranda fulminum sortî, quæ gladium consumunt, vaginâ illasâ. Puella illa post ejusmodi cogitationis annutum virgo planèque etiamnum pudica videtur non minus, quàm antè. Sed aliter serres habet; cum in oculis Dei, qui cordium intima rimatur, illâ non sit nisi bustum pudicitix atque castitatis, in pulvres ac cinerem redacta. Interim Parentes ingeminant: *Quid mali est juvenibus innocens hoc oblectationis genus permittere? Satis est, si ex oculis Puellam abire non sinamus; sed vigilas utroque illum lumine observemus.* At si vel Argi fueritis, & centum oculis sobolem vestram custodiatis, nunquam animam aut vestræ filix, aut ejus, qui eam suis sibi obsequiis demeretur, inspecturis. Hanc autem abyssum quamdiu oculorum acie non pervaditis, nec recessus illos, qui vel eorum, intra quos sunt, obtutum non raro effugiunt, ne dicam alienum, idonei hac in causa indices non estis, nec asserere sine errandi periculo potestis, Juvenes vestros perverfos non esse, nec quidquam culpæ in muruo hoc eorum amore admitti; etsi alii sine Numinis injuriâ fortassis illi indulgeant.

XIII. Sed demus, esse unum aliquem, aut unam, quæ etsi minùs cauta, sic tamen imperare suis nov erit affectibus, tanquam tueri puritatem, ut neque desiderio, neque oblectatione voluntariâ animum ullo modo inquinetur; num idcirco tuta erit? Minimè enim verò; alius enim adhuc scopulus later, quem non minùs difficile sit declinare. Theologorum doctrina est, feminam, quæ certò nòrit se amari pravo sine, lethali se noxâ obstringere, si neque necessitate, neque justâ aliquâ causâ spectandam sese de industria amantis oculis objiciat; licet id ipsa non spectet, nec intendat, ut alterum in sui amorem pelliciat. Non satis est hic dicere: *Si perverso sine ipse ducitur, meâ non interest, ipse viderit: ego quidem malo non assentior.* Nulla est hæc excusatio: irritatur enim ad scelus alter, etsi non rector, obliquè tamen; atque ita ejus culpâ proritans inficitur. Siquis, cum vehementior aspirat ventus, in agro suo veptium sarmentorumque congeriem succenderit, & favilla incendii quaquaversum sparsit alienas segetes, aut arbusta corripuerint, an admitteretur excusatio, si dixerit, se aliud spectasse nihil; quàm ut steriles & noxias spinas igne absumeret, quod suo in solo nemo facere prohibeatur? Oportebat enim alterius etiam periculum antevertere. Nec aliâ Deus amissi, aut normâ utetur erga illam Puellam; quæ cum se perditè à suo amato diligere sciret, non solum ex ejus aspectu se non subduxit, sed eum certo consilio quæsit, & fortassis etiam annutu & gestibus exhibita

fibi amoris signa probavit. Si ignis in miseri illius animo exarserit, damni compensatio à Puella, tanquam incendiaria, postulabitur: quamquam enim illa aliud spectaret nihil, quam aliquam, de se innocuam, animi relaxationem; noverat tamen, prava propensionis flatu & impetu flammam in cor proximi propagari, & totam, quæ re ipsa dein consequitur, cladem imitari. *Qui occasionem præstat, l, qui occidit. ff. damnum facisse videtur. Quin nec illud est infrequens, ut Puella, quæ amari desiderat, & blandis promissis alliciatur, & donis invitetur, & mille modis ad flagitium irriteretur: cum tamen illa nunquam desinat, cum ejusmodi precis agere, & mutuum erga illos amorem profiteri, nixa animi illo suo proposito, quo decrevit in facinus non consentire: nec tamen misera providet, se, licet sua ex parte assensus non adsit, ream tamen constitui culpam omnium, quas proci isti in ipsa ad scelus sollicita ad admittunt.*

XIV. Dictis meis fidem faciet eventus sanè quàm prodigiosus. In Aragoniæ Regno Puellam, Alexandram nomine, rivales duo tam obnoxie deperibant, ut cæco in illam amore ad singulare se certamen provocarent; quod tam infeliciter cecidit, ut mutuis confecti vulneribus ambo occiderint. Per latus celeriter est funesti eventus nuntius ad agnatos, qui tantâ iracundiâ & vindictæ cupiditate exarserunt, ut numero armatorum concto agmine ad Alexandræ ædes festinarent, ulturi geminam eadem, unius ipsius causâ perpetratam,

Et quamquam Puella fores diligenter oblectarat, parùm tamen id valuit, cum armati portâ vi patefactâ deortum per scalam raptam Alexandram multis ictibus vulnerarint. Cùm ergo misera cerneret vitæ servandæ spem suam nullam superesse, quibus poterat vocibus ingeminare corripit. *Dare saltem delicta confitendi spatium: ut anime prospiceret, cùm actum esset de corpore. Verùm latronum unus, ceteris immitior atque crudelior, tam nullâ est miseratione ad hos speratus commotus, ut nudato, quem ex latere pendulum gestabat, cultro, & Alexandræ capite capillis prehensio: Seruus est, dixerit, jam noxas velle confiteri, ô scelerata: & cum dicto caput à cervice refecit, sicque cruorem stillans, majori actus rabie, vicinum in puteum abiecit. Actum erat per omnem æternitatem de salute Alexandræ, nisi ejus ad opem Virgo Sanctissima festinasset; cujus se Puella cultui suas inter vanitates non negligenter addiderat, crebrò Angelicæ salutationis verba ad globulos precatorios decurrentem. Divina siquidem Mater S. Dominico videndam se præbuit, jusque, ut ad Alexandræ confessionem excipienda properaret. Adfuit ille, sed aliquot duntaxat à cæde diebus. Nihilominus cùm nomine suo caput fide non dubiâ compellasset, illud è putei fundo ad marginem sublatum revexit, sic ut suas Alexandra noxas enarraret, eorumque veniâ donaretur. Subinde ad Divum conversa; addicenda inquit, eram æternis inferorum rogiis, non quòd ipsa peccato contem-*

serim
stori
amul
pix co
esse n
tabili
ob
infer
me ta
mis pu
cem r
Clien
reteri
exam
nor bi
qua d
egre
emis se
major
gere,
duer p
mores
incen
aut eti
jicere
flagiti
caus.

XV
bene l
delict
honor
ponen
Deum
omner
Par est
adere
unum
norm
salubr

P. SEGNER
Homo Christiani

serim, sed quia utriusque rivalis delictorum participem me reddideram, dum amulationis huius mutuae & Zelotypiae conscia, familiaris tamen utrique esse non destitit; & quamquam Admirabilis Matris beneficio confessionis abunde gratiam obtinuerim, sicque infernis penis liberata sim, manent me tamen septem seculorum in flammis purgantibus supplicia, nisi ad iuramentum mihi dexteram studiosi Deiparæ Clientes coronæ ejus recitatione porrexerint, meque illis incendiis citius exermerint. An non abunde hæc loquitur historia, non sufficere, si Puella aliqua dicere possit? *Ego pravis studiis non ego; non assentior, non cedo.* Nisi alienis se culpis onerare malit, opus est majore quam fieri possit studio, eos fugere, qui vel verbis, vel nutibus produnt pravo suo fine, & impuros amores: alias pascere tantum aliena incendia, ridere, joculari, se oblectare, aut etiam alienis se oculis studiosè obficere, abunde sufficit, ut rea sit, quæ flagitium ceteroquin constanter reular.

III.

XV. Tertium tandem causæ hujus bene longæ caput, complectitur illa delicta, quæ è diametro pugnant cum honore divino, quæ inter primo loco ponenda est jactura omnis teneri in Deum affectus. Jaspis igne concepto omnem suam vim ac virtutem deperdit. Par est animæ conditio. Quamprimum ardere incipit amore isto, non lascivum tantum, sed sensibile, omnium mox bonorum, omnis virtutis jacturam facit: salubres & sanctæ cogitationes locum

amplius non inveniunt; sanctæ pietateque decreta omittuntur; creber sacrorum Mysteriorum usus negligitur; aut si his continuatur, non alio ferè sine sit, quam ne domestici deterius quid suspicari incipiant: Tempa mutantur in forum garrulitatis profanæ, obtutum, & annutum impurorum; festi Deo Divisque dies vertuntur in solennitates Sathana. Ponderate hæc mea verba, & invenietis vero plus quam consentanea; cum doceat experientia, quidquid ferè vel locis sacris, vel tempore sancto, cum præquam alias colendo Deo navari operaderet, peccatur, totum ex hoc pravo amorem conciliandi abusu nasci ac progigni.

XVI. Accedit, quod non nunquam stulti isti amantes tanto se affectu complectantur, ut hoc in amore ultimam suam & supremam beatitatem finemque constituent: quod tum Theologorum sententiâ contrahit, quando ita se amantes isti habent, ut amorem hunc ponere non velint, etsi cum Dei injuriâ & offensâ sit conjunctus. Testatur Tertullianus, fuisse suam ætate, qui sacris undis ringi nollent, ne postmodum & profanis Idolorum festis abstinere, & quæ tum dabantur, spectaculis non interesse obligarentur. Male metuo, ne & hodie non desint, qui, si sacro Lavacro abluti, nuntium lascivis his conventiculis, & amandi prave assuetudini remittere deberent, ablatione hac superfederent: & post elutas his undis sordes paterentur se potius Sanctissimorum Mysteriorum usu privari, fideliam Cætu mo-

veri & ejici, Ecclesiam sibi aditu interdici, quam amare & saltare desinerent. Et non est hoc, non majori solum affectus teneritudine, sed aestimatione etiam & appetitione, complecti rem creatam, quam ipsum ejus Conditorum Deum, qui hunc tamen aestimationis amorem sibi impendi voluit

Luc. 10.
27.

Dilige Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex omnibus viribus tuis, & ex omni mente tua. Merito Poeta, ut amoris hujus vim explicarent, Idololatricae nomine compellunt: cum nimis quam pronum sit, in te perditam amatam felicitatem suam ultimam ponere, quod perinde est, ac illi coronam, supremam excellentiae Symbolum, imponere, & tanquam suum Numen adorare. Falcones, etsi totas volucres depascantur, cor tamen intactum relinquunt. Aliter Dæmon assolet: cor ipsi praeter omnibus aliis in homine sapit: & hoc ille devorare conatur in his, quae desessor, oblectamentis; quae etiam mala in se non forent, pessima tamen sunt nimio illo, quo multi ea sectantur, affectu ac studio, quae summo cum Dei contemptu conjuncta sunt; cum ipsi ultimi finis, & boni nostri summirationem tollere conentur, & rem conditam in supremi Monarchae solio reponant.

2. Tim. 3. *Voluptatum amatores magis, quam Dei.* Anne igitur mos iste, qui familias totas perturbat, animas in exitium praecipitat, Divini Nominis honori tantopere adversatur, defendetur etiam posthac, ut permissus, retineatur ut laudabilis; & non potius evellatur & eradicetur

stirpatus, tanquam Juvencuti summa noxius ac pestilens? quod de illo fuit Deum judicium S. Cypriani, dum appellavit, & *Ruinam meliori aetate.*

XVII. Quid reponent quae ad reformationes has & argumenta tam potentia utriusque sexus Juvenes? An dicent, se non timere, ne modum non teneant, & tam extra recti honestique limites vagentur? Ingens sane ista temeritas est, quae aperte prodit, quam parvi sit decorum & honestas; & quam perverse de suis viribus anima praesumat: unde hoc ipso ex capite digna est, ut Dei gratia & adjutorio destituatur, ac miserè perire sinatur. Ita se quosdam etiam purgare solitus est Pelagius, impure sectae Antesignanus, ut quidem S. Hieronymus in ejus confutatione meminit. *Alii, aiebat sic lib. 2. perbilissimus homuncio, clausi celis coelestibus, quentur desiderii. Ego etiam male Pelagium vallis agminibus, nullam habeo concupiscentiam.* Desit tandem, ut justus Dæmon Dei judicio fieri assoler, superba haec an. 4. 1. praesidentia in infamem impudicitiam & lapsam; habuitque miser eodem modo in turpitudinis, quos errorum suorum, ser. 1. imitatores & sequaces. Quid est hoc, 23. dicere: *Non timeo, dum Sanctissimi quique trepidant; & licet carnem circumferant jejuniis debilem & exhaustam; animum verò in carne fragili Deo plenum, ad occasionis cuiuslibet lubricae occursum salubri horrore consertantur? Quid est dicere: non metus? An nescitis, nullum Dæmonem cum vulpe mortuum se fingere, ut volucres praedetur? Versatissimus Alastor, cum quis ejus modi*

P. SEGNER
Homo Christiani

modi amoris mutui oblectamenti principio se dedit, quiescit altum, nec ad illicita provocando quietem turbat, satis gnarus, eâre animadversâ facile contingere posse, ut quis continuo nuntium ejusmodi diverticulis remittat; verùm ubi animum sui fiduciâ & securitate implevit, nihil minus opinantem vehementi tentatione oppugnat, & prostrernit. Non metuis? & quâ fiducia? Negare equidem nemo potest, quin ista abominabilis agendi amandique licentia Juvenes ac Puellas saltem exponat presentissimo periculo in aliquas ex iis, quas paulò antè recensui, culpas prolabendi: & cum id ita sit, quâ tandem prudentiâ persuadere quis sibi potest, dormitutum se diu cum vipera in sinu, quin unquam ejus dentibus admordeatur? *Quem sepe transiit casus, aliquando inveniit.* Toties in puteum descendit fatalis, dum tandem in eo submersa hæret.

XVIII. Dicitis igitur denique: vos peniti non habere, sed dari aliquo peccato; dum interim jucundè vivatis ac hilariter. Sic tandem dicitis, quod res est: neque enim voluptatis studium minus potest dementare hominis animum, quam id possit vinum nimium potatum, sic ut presenti tantùm ille oblectamento se dedat, nullâ futurorum curâ. *Fornicatio & ebrietas auferunt cor.* Verùm attentos hic vos ego velim: non enim diu post, ubi crapulam hanc noxiam edormiveritis, purgato à vaporibus pestilentibus cerebro, orietur denuo rationis

R. P. Segneri *Christi, Instr. Tom. III.*

lumen, & in inferni abyssu fatebimini, longè vos à verè semitâ abertâsse. *Ergo Sap. 7. 8. erravimus à via veritatis.* Hæc autem erroris confessio non ad medendum malo, sed ad illud puniendum serviet. Et verò quantus eorum est numerus, qui hoc ipso, quo vos alloquor, momento, ardent in illis Inferni acerbissimis ignibus, & execrantur amores suos, execrantur delicta, voluptatulas, & permitta sibi tam pernitiola oblectamenta! Faxit autem bonus Deus, ne quisquam eorum, qui me modò audiunt, ejusmodi olim questibus, nullo fructu, indulgere cogatur! Quanta calamitas ac miseria foret, si Puella ex his aliqua, quæ sibi nunc gratulatur, quòd amare & amari querat, quin Deus quoquomodo offendatur, quin illo honestas probro notetur; lapsa postmodum, & mille culpis inquinata, execrari olim in profundo Inferni deberet illam horam, quâ primum affliti cepit erga illum Juvenem; quâ in ipsum oculos defixit curiosius; quâ alloquenti respondit, sibi que ejus studia ac benevolentiam probari ostendit? Tum enim verò agnosceret, an sine offensa Numinis indulgere liceat hisce amonibus; quod ad hanc diem inducere in animum non potuit; tunc agnosceret, an meum consilium, de derestabili hoc more omni diligentia vitando, sapiens fuerit, an anxie superstitiosum. Num fortè talia evenire vix posse aliqua existimat? Audiat ista, quid S. Maria Magdalena de Pazzis extra se raptâ aliquando atrota spectarit. Vidit ista non parvum

Ecc vum

vum Religiosarum Personarum numerum, quæ æternis Inferni ignibus cremabantur, non aliâ causâ, quàm quòd, permittis ab ipsâ S. Familiâ animi remissionibus, ad Deum offendendum essent ab usæ, ardenti nimium desiderio sectando facultatem vultum larvâ tegendi, alienis se vestibus induendi, & secularium modo habitûque incedendi, sicut affectu tam effreni reas se suppliciorum sempiternorum reddiderint. Territa tam atroci spectaculo sanctissima virgo, & amaris persulsa lacrymis, has in voces erupit. *Prò quanta calamitas, quòd ea, qua animo tantisper laxando Religiosi sunt permittis, æterni exitii occasio & causa esse debeant!* Si proinde ea, quæ Religiosi Magistratus suis permittunt, oblectamenta ac diverticula, nonnunquam fieri possunt æternæ damnationis causa (adeò vel in Religiosis claustris pronum est animas occasione peiores reddi) quantò magis homines, qui mediis in Mundi tumultibus degunt, facillimo negotio in pernitentiam suam vertent occasiones & laxamenta, naturâ suâ tam lubrica, & idcirco & naturali rationis lumine reprehensa, & tantis studiis à verbi di-

vini Praeconibus, & sanctissimis Patribus omnibus diris devota? Quibus multis, AA. hac solationum, oblectationum, & effrenis licentiæ semina, non est illa, quâ nos ad salutem tendere Servator noster docuit. Quis ille vestigiis suis, etiam cruentis, signavit, est via Pœnitentiæ: quâ qui non inceserit, quid se futurum sit, veritas istis abundè docetur. *Nisi poenitentiam egeritis, omnes similiter peribitis.* Oblèctet ergo se Mundus more suo, sequatur suas pravas consuetudines, ubique sua veneretur solatia, suas voluptates, usque dum sua desideria expleat; nos Sanctorum sequamur præeuntium vestigia, vitemus solerti obfendendi Numinis pericula, amemus solitudinem, discamus nobiscum & cum animo nostro versari, reverentiosque in Deum ac divina sensus omni curâ fovemus; volentes lubentesque nunc, molestum licet, & lugubre agamus pervigiliam, ut festum ac solennem in Cælo diem læti ac hilares æternum denique transigamus. *Mundus jam gaudebit, vos verò contristabimur, sed tristitia vestra vertetur in gaudium, & gaudium vestrum nemo tollet à vobis.*

